

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Historia Zaringo Badensis

Schöpflin, Johann Daniel

Carolsruhae, 1763

Caput III. Systema badense helvetico-zaringicum guillimanni et pistoril

[urn:nbn:de:bsz:31-295084](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-295084)

CAPUT III.
SYSTEMA BADENSE
HELVETICO-ZARINGICUM
GUILLIMANNI ET PISTORII.

§. I.

Guilli-
manni
systema.

Primus ab Italico systemate seculi superioris initio recedere visus est FRANCISCUS GUILLIMANNUS, Friburgo-Helvetius, qui Friburgi Brigoviae Cathedram exornavit Historicam. Novum hic genealogicum Badense systema in HABSBURGIACIS suis (a) produxit, quod Habsburgo-Austriacis Zaringos atque Badenfes innectit; utrosque à Burgundicis Vindonissae Helveticae Comitibus deducit.

Systema hoc appello HELVETICUM. Majorem ille his Domibus gloriam se conciliaturum arbitratus est, si exclusa Italia
 ab

(a) *Habsburgica* sua Mediolani A. 1605. primum edidit GUILLIMANNUS.

T A B U L A I I.
S T E M M A Z A R I N G O - B A D E N S E
F R A N C I S C I G U I L L I M A N N I.

THEODIBALDUS sive VELIBALDUS qui sub Dagoberto M. Franciæ Rege vixit.

Ottobertus I. Comes Altenburgi l. Vindonissæ, Alfatie & Brisiacæ Landgravius † circa Ann. 667.

Amprinctus † c. A. 688.

Rothardus.

Hettobertus.

Rampertus Comes Altenburgi & Brisiacæ Landgravius † 771. Gebbo Landgravius Alfatie. Hetto, Abbas Augiæ, inde

Episc. Argent. † 780.

Guotramus I. Comes Altenburgi, Alfatie & Brisiacæ Landgravius † 824.

Luitfridus I. Comes Altenburgi & Alfatie
Landgravius † 855.

Luithardus Landgravius Brisiacæ.

Lancelinus vel Landolinus, Archiep.
Trevirensis.

Luitfridus II. Comes Altenburgi.

Hugo Landgravius Alfatie
& Brisiacæ.

Ermentruda uxor Conradi Burgundiæ minoris Comitis,
mater Rudolphi I. Transjurenensis Regis.

Hundfridus I. Comes Altenburgi † c. A. 918.

Guotramus II. Comes Altenburgi, Alfatie & Brisiacæ Landgravius, cognomento *Divis*.

Lanzelinus I. vel Landolus I.

Birtelo, Coenobii Sulzberg. Ann. 1006 fundator obiisse videtur improlis.

Ratbodus, Habsburgenfium fator.

Vernerus.

Rudolphus.

Lanzelinus II. vel Landolus II. effictus a Guillimanno, qui
eum obiisse vult Ann. 1036.

Bertoldus I. Zaringensium fator.

Bertoldus II. Dux Zaringensium.

Hermannus I. Marchionum Badensium fator.

STEFANUS KARLIN GÖTTLICH
TARUJA II

Handwritten text, likely a list or index, with several lines of text. The text is mostly illegible due to fading and bleed-through from the reverse side of the page.

ab Helvetico - Burgundicis Comitibus origines earum derivaret communes.

JOH. PISTORIUS, eodem tempore vivens Friburgi, ex Abbatiae San-Petrinae Chartis didicit, Marchiones Badenses à Bertoldis, Zaringiae Ducibus, certo descendere. Guillimannus, haec à Pistorio edoctus, Zaringica vera cum Vindonissensibus falsis, ab eo effictis, in unum corpus compegit. Bertilonem enim, Bertoldorum Zaringensium qui verifimilis fator est, Guntramniano Habsburgensium stemmati, ex Actis Murenfibus condito, inferere studens, Kanzelinum II. Actis illis ignotum, ex ingenio superaddidit; atque adeo stemmati Murenfi Habsburgico, quod à Genealogis probatur, monstrosum superstruxit aedificium, ut ad ignotum usque Theodibaldum quendam ascenderet, quem ex mutilo aevi incerti fragmento lapideo, Vindonissae Helveticae invento, Comitem illius tractus sub Dagoberto M. Franciae Rege constituit. (b)

Stemma Guillimanni exhibet adjecta hic Tab. II.

(b) *Habsburgiac.* Lib. II. Cap. 3. Vindonissae et Altenburgi Comites pro iisdem habet Guillimannus; ab utrisque Habsburgenses deducens. Acta Murenfia Kanzelinum Guntramni Divitis filium vocant Comitem de Altenburg. Sed Comitatus hic ab Habsburgensi plane fuit diversus, ut Chronici Gottvicensis Auctor demonstrat.

§. II.

Examen
Systema-
tis.

Suprema hujus stemmatis pars usque ad Guntramnum II. adeoque à seculo VII. usque ad X. merum figmentum est, haud simile vero. Media pars, si Genealogiae Actorum Murensum foret conformis, fide historica niteretur. Infima San-Petrinorum Actorum auctoritate constans, historice certa est.

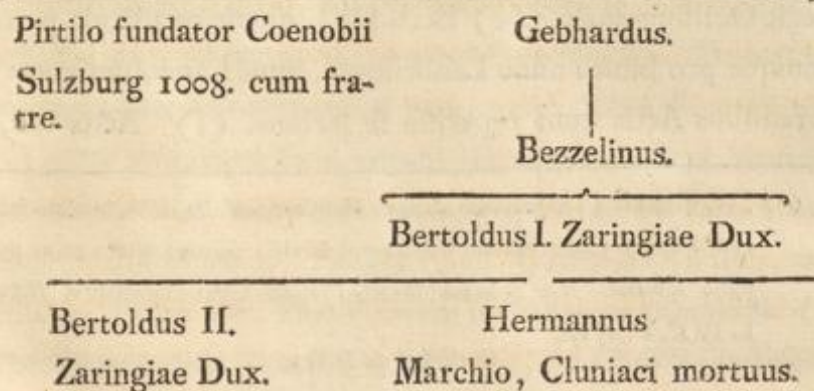
In parte suprema Theodebaldum, Amprinctum, Hettobertum, Guntramnum primum aliosque, Guillimannus, nullis probationibus suffultus, in scenam producit; quorum plerique genuinis monumentis ne quidem nomine noti, sola Jacobi Manlii stant fide. (c)

Kanzelinum secundum ex Murensum Actis Guillimannus se producere scribit, quae tamen nonnisi unum hujus nominis agnoscunt. Infima Guillimanniani stemmatis pars, quae Bertoldos duos et Hermannum I. respicit, sana est. Illi ergo, qui HELVETICA ejus et ARGENTINENSIA cum fructu legerunt, HABSBURGIACA ejus curate legentes, non semel Guillimannum

(c) JAC. MENLIUS vel MANLIUS, qui *Chronicon Constantiense*, à PISTORIO in *Scriptor. Rer. Germ.* Vol. III. editum, scripsit, compilavit quoque *Chronicon de Origine Maximiliani I. Imp.* quod Guillimannus L. III. Cap. I. p. 68. allegat. Historicus fuit Maximiliano carus; Friburgi Brisgov. natus. *Collectanea* ejus Mss. in Bibliotheca Caesarea Vindobonae servantur.

in ipso sunt quaesituri Guillimanno; qui absurda aliorum confutans in absurdiora prolapsus est. Habsburgica Genealogia ei praesertim curae fuit, Badensem curavit Pistorius; ille lubricis et ab ipso interpolatis; hic indubiis San-Petrini Monasterii documentis innixus; quae nescio quo consilio allegare neglexit. En Schema, quod Manlii Chronico Constantiensi adjecit Pistorius: (d)

Ex Vindonissae Comitibus, ex quibus
et Habsburgici

C 2

(d) In illo *Rerum Germanicarum* Volumine, quo Scriptores sex edidit PISTORIUS pag. 742. novae Edit. et veteris a. 1607. p. 666. Cum Pistoriano hoc stemmate conspirat fere illud, quod PETRUS GREMMELSPACHIUS San-Petrinus Abbas, qui illi Monasterio ab A. 1496. ad A. 1512. praefuit, in *Genealogica Synopsi* a. 1507. concinnavit, quae in *CRUSII Annal. Sæc. T. I. L. VII. P. 2.* p. 219. comparet.

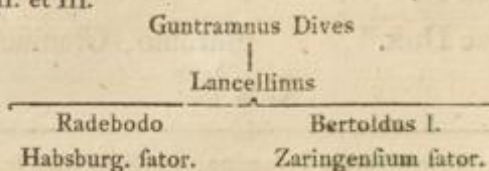
§. III.

Confutatio.

Prima hujus Tabulae verba ex Guillimanno desumpta sunt. At ubi Bertoldo I. Zaringiae Duci, Kanzelinum II. pro patre, et Kanzelinum I. pro avo Guillimannus assignat, à Pistorio deferitur. Falsus enim ejus est nexus, quem Habsburgicos inter atque Badenfes constituit.

Kanzelino, Guntramni filio, Murenfia Acta Radebotonem, Wernerum et Rudolphum filios, assignant. Kanzelinum II. his adjecit Guillimannus, (e) Bertoldi I. quem constituit patrem; quemque pro lubitu nunc Lancelinum, nunc Landolum vocat; in Murenfibus Actis eum reperisse se jactans. (f) Actis his, in

(e) JAC. MANLIUS Lancelinum quoque Habsburgensium et Badenfium fatorem constituit, sed Lancelinum Guntramni Divitis filium: alium enim praeter hunc ignorat. En Schema MANLI apud GUILLIMANNUM *Habsburg.* L. IV. C. II. et III.

(f) Ita enim L. IV. p. 123. scribit Guillimannus: „ Mihi ex Monumentis „ Murenfibus compertum, filios (Lancelinum) suscepisse quatuor, „ Rathbodum, Vernerum, Rudolphum et Landolinum Juniorem. „ P. 149. ait: „ Defunctus est Landolus A. 1036. . . . Reliquit Berchtholdum I. Is „ est Berchtholdus, cui Barbato cognomentum, qui primus arcem „ Zeringam condidit etc.

lucem tum nondum emissis, falsa cur interpolaverit, non equidem divino.

§. IV.

Nec primus ego Murenſium Actorum interpolationem Tſchudii querela. Guillimanno objicio. DOMINICUS TſCHUDIUS, (ff) Coenobii Murenſis venerabilis Abbas, ante hos centum annos de eo jam acriter queſtus eſt. Ait enim: „ Guillimannum praefaret, aut „ Monafterii noſtri Murenſis Archivum nunquam luſtraſſe, aut „ ea, quae inde hauferat, majori ſtudio, cura et fide tractaſſe. „ Malae fidei eum Abbas accuſat, quod Genealogiam, Murenſibus actis praefixam; nos accuſamus eum, quod Acta ipſa corruperit.

Verum enimvero Guillimanni temeritas non ad Murenſia modo Acta, ſed ad Sulzbergenſia quoque ſe Monumenta extendit. Aſſerit enim, Lancelinum, Guntramni filium, cum Birctilone, fratre ſuo, Monafterium in Sulzberg condidiſſe. (g) At Birtelo ſolus fuit Monafterii inſtitutor, ut Charta foundationis A. 996. aperte nos docet. Alia (h) donationis Charta, quam

C 3

(ff) In Libello erudito cui titulus: *Origo Comitum de Habsburg.* p. 97.

(g) *Habsburg.* L. IV. pag. 121.

(h) Verba ejus haec ſunt: „ Ego Pirrtelo nomine, omnem hereditariam „ partem, quae me contingebat, tradidi cum manu fratris mei Gebhardi „ ad Caſam Dei, quae eſt conſtructa in loco, qui dicitur mons ſalfuginis.

A. 1008. idem Birtelo fecit, nos docet, Gebhardum, non Kanzelinum, fuisse fratrem Birtelonis. Addit Guillimannus, (i) Lancelinum et Bertilonem fratres in Sulzbergensis Monasterii Aede Capitulari simul fuisse sepultos, ibique imaginem tabula antiqua reperiri depictam, cui BETZELINI (l) adscriptum sit nomen. Equidem omnes Monasterii, seculo addicti, partes avide et diligenter perlustrans, Tabulam hanc frustra quaesivi. Imaginum variarum picturae fugientes in muro conclavis, quod ille Capitulare appellat, hinc inde comparent, ex quibus tamen nihil didici, quod ad Bertilonem, aut ad Lancelinum spectaret. Sed certo didici, picturas illas non satis antiquitatis habere, ut in Bertilonidum rebus ullam faciant fidem. Quanta Sulzbergensis hujus Parthenonis, inter mediocres fane reputandi, gloria fuisset, si Aufriacae et Badensis Domuum ille custodivisset fatores.

(i) *Habsburg*. L. IV. p. 164. et 166. seq.

(l) *GEVILERUS* in *Epitome Archiducum Austriae* L. 2. C. 17. Bezelinum Habsburgicum Sulzibergense Coenobium condidisse vult, inibique sepultum. Bertilonem fundatorem cum Gebhardo fratre sepulturam ibi habuisse, verisimilius est.

§. V.

Inane ergo cum sit Guillimannianum de Badenſibus et Aſſecſae
Guilli-
manni. Habsburgicis originibus ſyſtema, non pauci mecum mirabuntur, quod tot Viri, doctrina illuſtres, BESOLDUS, (m) RITTERSHUSIUS, (n) SCIOPIUS, (o) ZEILERUS (p) CHIFLETIUS, (q) SPENERUS; (r) ut et inediti Rerum Badenſium ſcriptores, FOERSTERUS, JUNGLERUS, aliique certatim illud ſecuti ſunt. Guillimanni auctoritas, quam prioribus acquiſiverat ſcriptis, tam ſecuros reddidit ejus lectores, ut absque ulteriore examine et poſtrema ejus probarent.

§. VI.

Tria momenta ſunt, ad quae in HABSBURGIACIS Conclu-
ſio. ejus Lector animum advertat.

(m) *Theſaur. Praef.* voce BADEN.

(n) *Exeg. Genealogico-hiſtorica* p. 140.

(o) *Stemma Domus Austriae*, ſubjunctum *Conſilio Regio Ticini edito* A. 1619.

(p) *Itinerarium German.* Cap. 9. p. 222. adde *Continuat.* I. Cap. 9. p. 122.

(q) *Lumina nova praerogativa ad Vindicias Hispanicas* p. 314.

(r) *Sylloge Genealogico-Hiſtorica* p. 605. ſeq.

Primo ad Domus Badensis cum Zaringica nexum. Secundo ad Zaringiae Ducum cum Habsburgo - Austriacis vinculum. Tertio ad primas origines, quas Zaringo - Badenfibus et Habsburgo - Austriacis ille tribuit communes.

Badenses inter atque Zaringos nexum ille recte constituit, qualem ei nempe suggererat Pistorius; sed nexus probationes Pistorius non revelavit Guillimanno; qui Zaringorum cum Habsburgicis vinculum temere disposuit, et utrosque ex Vindonissae Burgundo - Helveticae Comitibus novo et falso ausu derivavit. Superest, ut a reprobato systemate Helvetico tandem ad Alfatium progrediamur.

CAP.